

Neem je **KRUIS OP**

• door Kees Fieggen

NET NADAT PETRUS HAD GESCHITTERD MET ZIJN ANTWOORD OP DE VRAAG VAN DE HEER WIE TOCH DE ZOON DES MENSEN VOLGENS HEN WAS, KOMT HIJ OP DE KOFFIE MET ZIJN VOLGENDE ACTIE. NEE PETRUS, HIER ZIT JE FOUT: NIET DE VADER HEEFT JE DIT INGEFLUISTERD, MAAR DE TEGENSTANDER! JEZUS MAAKT DUIDELIJK DAT HIJ MOET STERVEN EN UIT HET VERVOLG GEEFT HIJ DE HINT DAT DAT ZELFS AAN EEN KRUIS GAAT GEBEUREN (DAT HAD HIJ ER NIET GELIJK BIJ GEZEGD). STERKER NOG: AL ZIJN DISCIPELEN WORDEN OPGEROEPEN OM DAGELIJKS HUN KRUIS OP ZICH TE NEMEN.

Wat betekent dat: je kruis op je nemen? Sommigen dragen een kruisje als een zilveren of gouden sieraad om de hals en heel bekend is het spreekwoord: "ieder huisje heeft zijn kruisje". Maar zowel sieraad als spreekwoord hebben op zich niets te maken met wat Jezus zei. Laten we daar eens beter naar kijken - en wat dit voor ons te betekenen heeft.

De context

Het is verstandig om eerst te kijken naar de context. We vinden het verslag in drie evangeliën, waarbij alleen Lukas spreekt over het *dagelijks* je kruis opnemen. Het verslag van Mattheus (16:13-28) is overigens erg compleet en daar ga ik verder van uit.

Het begint met die vraag van Jezus: *Wie zeggen de mensen dat de Zoon des mensen is? Weten wij het antwoord op die vraag? Hoe wordt er aangekeken tegen Jezus? Het antwoord van toen was niet veel anders dan wat we nu zouden horen - al worden er andere namen ingevuld. Veel mensen achten Hem hoog en als het kon, zou Hij wellicht worden bijgezet in het wasenbeeldenmuseum van Madame Tussaud. Heel wat mensen scharen Hem toch wel onder de groten der aarde.*

Maar Hij verwacht een ander antwoord van Zijn discipelen en dat komt er ook: uit de mond van Petrus. Hij weet dat Jezus de Christus is, ja zelfs de Zoon van de levende God. Dat heeft hij duidelijk niet van zichzelf: dat heeft de Vader aan hem laten zien, dat is een openbaring! Hiermee wordt de grondslag van de gemeente gelegd en een ander fundament kan niemand leggen (1Kor.3:11): Christus is Zelf het fundament, de Rots waarop de gemeente gebouwd moet worden. Er zijn bij dat bouwen van de gemeente vervolgens wel *levende stenen* nodig en Petrus roept later ons op om zo als bruikbare bouwstenen ons te laten invoegen (1Petr.2:5) om zo een geestelijk huis te vormen waarin God de eer wordt gebracht. Ook Paulus spreekt daarover in Ef.2:20-22. Als we willen worden ingevoegd en zelf meebouwen aan die tempel, dan moeten we wel een goed zicht hebben op Wie Jezus is.

Petrus wist dus dat Hij de beloofde Messias was, ver verheven boven alle groten der aarde. Maar er was iets dat hij nog helemaal niet had begrepen - net als trouwens alle andere discipelen. Kijk maar hoe Kleopas en zijn wandelmaatje reageren: *Wij echter hoopten dat Hij Degene was die Israël zou verlossen ...* (Luk.24:21). De Messias zou toch Israël verlossen, zou toch regeren over de hele wereld! Dat er eerst een andere dan militaire verlossing nodig was, had nog vrijwel niemand begrepen!

Eerst sterven

Dat de dood noodzakelijk was voordat er leven zou kunnen komen, was de ervaring van Abraham geweest en de besnijdenis wees ernaar. Zowel Jesaja 53 als Daniël 9 wezen naar het sterven van de Messias - maar dat druist in tegen onze natuur. Wie kent zichzelf voldoende om te weten dat er eerst een 'interne' verlossing nodig is? Jezus had daar ook nog niet over gesproken: ze zouden dat later begrijpen. Als Hij dus spreekt over het feit dat Hij verworpen zou worden en zou moeten lijden en zelfs sterven, dan horen ze het laatste deel van wat Hij zegt (dat Hij op de derde dag weer zou opstaan) niet eens. Die verwerping hadden ze natuurlijk al wel gemerkt, maar het was in hun ogen onacceptabel dat Hij zou sterven!

Petrus is dan ook de mond van allen als hij protesteert, maar dan is hij gelijk de mond van de natuurlijke mens, ja zelfs van de tegenstander. Ten eerste hoefde God Jezus niet genadig te zijn om te beletten dat Hij zou sterven: Hij was de enige die de dood juist *niet* verdiende! Ten tweede was er een diepere reden waarom het Hem wel zou gebeuren: Zijn sterven was noodzakelijk voor de verlossing - ook voor die van Israël van het juk van de Romeinen. Hoe een verlost volk van niet-verloste mensen er uitziet, was al eeuwen bekend: in de woestijn, in de tijd van de Richteren en de koningen was dat pijnlijk duidelijk geworden. En toen Jezus Zijn volk bezocht, waren er velen bezeten, verlamd, blind of ziek. De zonde had de mensen in zijn dodelijke greep en satan wilde dat graag zo houden.

Wij hebben het hele Nieuwe Testament, dus wij weten beter. Wij weten en erkennen dat Jezus voor onze zonden moest sterven op het kruis. Maar snappen we ook wat Jezus de discipelen daarna vertelt? Begrijpen we wat het betekent om onszelf te verloochenen, (dagelijks, zoals Lukas ons vertelt) ons kruis op ons te nemen en Jezus te volgen?

De betekenis van het kruis

De aanleiding voor mij om dit artikel te schrijven, was een hoofdstuk in het boek 'Die onbegrijpelijke christen' van A.W. Tozer. Al meer dan 60 jaar geleden schreef hij over het 'oude en het nieuwe kruis' - verontrust over een tendens in de christenheid om het kruis acceptabel te maken voor mensen. Hij schrijft:

“Als in de Romeinse tijd een man zijn kruis op zich nam en dat wegdroeg, dan had hij van al zijn vrienden afscheid genomen. Hij kwam niet meer terug. Want hij ging niet heen om zijn leven anders in te richten, hij ging heen naar het eind. Het kruis kende geen compromis, het kende geen genade en geen erbarmen. Het vernietigde de man volkomen en sloeg toe, fel en genadeloos. En daarna, als het kruis zijn werk had gedaan, bestond de man niet meer.”

Als we willen weten wat een bepaalde uitdrukking in de Bijbel betekent, moeten we niet kijken naar hoe we die uitdrukking tegenwoordig gebruiken maar hoe die toen werd gebruikt. Het kruis op je nemen betekende dat je doodvonnis getekend was. En, opnieuw in de woorden van

Tozer: “het geslacht van Adam is ten dode opgeschreven”. Toen Christus stierf op het kruis, stierf ik ook - al begon ik dat pas vanaf 1971 geleidelijk door te krijgen. Dat wil dus ook zeggen dat ik al afscheid heb genomen van deze wereld. Het kruis zet een streep door mijn oude leven.

Jezelf verloochenen

Dat is de eerste stap waar Jezus toe oproept. En wellicht hebt u het al door: wie met Christus gekruisigd is, leeft niet meer. Zelfverloochening betekent: het gaat niet langer meer om mij - terwijl het in de wereld draait om 'I, me and my selfie'. Het betekent dat je bereid bent om jezelf te verliezen - en Jezus maakt in het vervolg duidelijk dat dat een verstandige keus is. Zending Jim Elliot (die bij het eerste echte contact met de Auca's door hen vermoord werd) had dat begrepen. Hij zei: “Hij is geen dwaas die opgeeft wat hij niet kan houden om te winnen wat hij niet kan verliezen”. In Mat.16:25,26 staat wezenlijk hetzelfde, zoals: *Wat kun je geven in ruil voor je ziel? Onze Heer heeft Zijn leven gegeven in ruil voor onze ziel. Waarom nog vasthouden aan wat je zelf wilt, aan wat verdwijnen gaat, aan wat je toch kwijt gaat raken?*

De oproep van Jezus om jezelf te verloochenen is - goed bekeken - een oproep om op te geven wat tijdelijk is om te ontvangen wat eeuwig is: een prachtige ruil! Jim Elliot was bereid om zijn leven te verliezen ter wille van zijn Heer en wellicht zullen heel wat mensen het dom hebben gevonden dat hij (met vier anderen) zijn leven zo in de waagschaal stelde. Elisabeth (zijn vrouw) vond dat echter niet: zij keek met ogen van het geloof en kon (met andere vrouwen) later het werk onder de Auca's voortzetten: het offer dat de mannen brachten, droeg vrucht!

Ik leef niet meer

Paulus komt in de brief aan de Galaten op dit thema terug. Heel bekend is 2:20 geworden, waar o.a. staat: *Ik ben met Christus gekruisigd en ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij.* Naar die waarheid moeten we leren leven en de meesten van ons hebben een leven lang daarvoor nodig. De eerste waarheid is de basis daarvan: *met Christus gekruisigd*. Jezus is niet alleen voor mijn zonden gestorven, maar ik ben met Hem gekruisigd. Dat zet niet alleen een streep door mijn zonden, maar ook een dikke streep door mijn oude leven. Er is een nieuwe werkelijkheid ontstaan, waarin ik weet dat mijn zonden zijn vergeven en weggedaan (hoewel het goed is om steeds als we toch gezondigd hebben, dat te belijden - zie

1Joh.1:9), maar waarin ik ook weet dat *Ik* niet meer op de troon zit. Ik heb (in principe) afscheid genomen van al mijn oude vrienden (lees ook: kwalijke gewoontes, slechte manier van met mensen omgaan, enzovoorts).

In Galaten 5 spreekt Paulus over de vrijheid die we in Christus hebben ontvangen: we zijn niet onder de tuchtmeester die voortdurend ons op de vingers tikt en duidelijk maakt wat wel en niet mag. Maar het zou volgens de apostel een grote misvatting zijn die vrijheid voor onszelf te gebruiken (5:13) - want: *ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij*. Dat zet de zaak van de vrijheid wel in een heel ander licht. Dit heeft veel te maken met wat Jezus tegen de discipelen zei: *verloochen jezelf, neem je kruis op en volg Mij*. Achter Hem aan gaan is Hem volgen op Zijn pad naar Golgotha: dan bevestig ik het oordeel over de zondaar (dus over mezelf), over de zonden en over de wereld waaruit ik eigenlijk vertrokken ben.

Het kruis staat ertussen

Nee dat kruis is geen sieraad om mijn hals, geen kunstwerk aan mijn muur. Dat betekent niet dat ik het op zich afkeur om een kruisje om de hals te hangen of aan de muur - als het dan maar wel een herinnering is aan de echte betekenis van het *dagelijks je kruis op je nemen*. Denk nog eens aan wat Tozer daarover zegt: "als het kruis zijn werk had gedaan, bestond de man niet meer". Hij had afscheid genomen, het betekende een definitieve breuk met het leven dat hij had geleid - "hij kwam niet meer terug".

In Galaten 6:14 roemt Paulus in het kruis om even later te zeggen dat hij de merktekens (stigmata) van Jezus in zijn lichaam draagt. Die stigmata waren daar niet op een wonderlijke manier ingekomen en ook niet omdat hij zich zo intensief in zijn gebedsleven met het lijden van de Heer had bezig gehouden. Alle Roomse verhalen daarover wijs ik categorisch af. Het gaat om iets heel anders: Paulus had door zijn consequent volgen van de Heer Jezus werkelijk geleden. In 2Kor.11:23vv. geeft hij een opsomming van wat hem zoal is overkomen en dat blijkt nog meer te zijn dan wat we in Handelingen vinden. Paulus had werkelijk littekens van de mishandelingen die hij omwille van Christus had moeten verduren: dat waren zijn stigmata, het waren merktekens, bewijsstukken van het lijden omdat hij Hem was gaan volgen. Na deze apostel zijn er meer geweest die op die manier merktekens van het volgen van de Heer hebben kunnen tonen. De wereld moest hen niet - of: *de wereld was hen niet waard* (Hebr.11:38). Denk eens goed na over deze bijzondere manier van formuleren en wat dat betekent voor u en mij!

Lees die tekst van Galaten 6:14 nog eens compleet: *Maar ik wil volstrekt niet roemen dan alleen in het kruis van onze Heer Jezus Christus, door Wie voor mij de wereld gekruisigd is en ik voor de wereld*. Het verkeer is in beide richtingen niet alleen gestremd, het is in principe totaal onmogelijk geworden. Paulus zet een kruis door de wereld - die is immers onder het oordeel! En hij weet zichzelf aan het kruis genageld, zodat de wereld hem ook niet meer bereiken kan.

De zegen van het kruis

Zo kan het kruis van een martelwerktuig en executieplaats (wat het werkelijk was!) tot een zegen worden voor ons christenen, kunnen we roemen in het kruis. Dat vraagt discipelschap: het volgen van onze Heer. Dat vraagt dus keuzes. Eén voorbeeld van het maken van keuzes werk ik uit. Wie op internet zoekt, maakt meestal 'gratis' gebruik van Google - met advertenties. Google wil graag dat die advertenties aansluiten bij onze voorkeuren, dus wordt ons online gedrag nauwkeurig in de gaten gehouden. Automatisch wordt wat we opzoeken en waar we op klikken geregistreerd. Omdat ik onlangs wandelsandalen heb gekocht, zie ik steeds weer advertenties voor wandelsandalen verschijnen. Sommige zoektermen kunnen op verschillende manieren worden 'begrepen', zoals bijvoorbeeld 'poezen'. Als je (per ongeluk of expres) op een 'sex-poes' klikt, zul je steeds weer met sex-poezen worden geconfronteerd. Als je dat vaker doet, wordt die confrontatie sterker en intenser. Maar elke advertentie heeft een 'kruisje': als je daarop klikt, vraagt Google of je deze ongepast vindt. Google is niet geïnteresseerd in de vraag of je dat *moreel* ongepast vindt, maar of het past bij jouw 'koop-voorkeuren'. Google leeft daarvan: jou voorschotelen wat bij jou past. Daar hebben ze goed werkende algoritmes voor ontworpen, die beter werken naarmate jij ze beter voedt. Als de wereld voor jou gekruisigd is, klik dan op het kruisje van (moreel!) ongepaste advertenties: niet om Google wijzer te maken, maar om jezelf te beschermen! Gebruik zo de algoritmes van Google in je eigen voordeel - dat wil zeggen: om meer als christen te kunnen leven, met het kruis tussen jou en de wereld in.

Bij Youtube werkt het op een vergelijkbare manier. Als je een video bekijkt, volgt daarna een andere - waar het algoritmes van vindt dat die bij de eerste video past. Wie een onreine video bekijkt, krijgt als volgende video eentje die nog onreiner is - en zo word je steeds meer in een porno-web getrokken: het is een helse spiraal naar beneden. Wie con-

“Als in de Romeinse tijd een man zijn kruis op zich nam en dat wegdroeg, dan had hij van al zijn vrienden afscheid genomen. Hij kwam niet meer terug. Want hij ging niet heen om zijn leven anders in te richten, hij ging heen naar het eind. Het kruis kende geen compromis, het kende geen genade en geen erbarmen. Het vernietigde de man volkomen en sloeg toe, fel en genadeloos. En daarna, als het kruis zijn werk had gedaan, bestond de man niet meer.”

sequent weg-klikt alles wat onrein is, zal merken dat de online verleiding afneemt.

Tot slot

Dat weg-klik-kruisje is natuurlijk niet het kruis waar Jezus over sprak. Maar als ik dagelijks mijn kruis op me neem, heb ik gebroken met de wereld. *Ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij!* Dus klik ik alles weg wat me van Hem vandaan voert. Alles van mijn oude leven en alles van de wereld ligt onder het oordeel. En ik ben daar geweest, ben *met Christus gekruisigd*. Het nieuwe leven lonkt en is aan geen enkel verderf onderhevig: het is sterk, liefdevol, vervullend, vol vrucht van de Heilige Geest, eeuwig. Zeggen dat het de moeite (van het kruis-dragen) waard is, is een understatement. Het nieuwe leven is al begonnen, maar zal volledig baan breken als we bij Hem zijn. Nu zijn er nog - soms pijnlijke - keuzes nodig. Maar als we Hem willen volgen

(aangetrokken door Zijn grote en krachtige liefde en goedheid), dan nemen we dagelijks ons kruis op. We hebben afscheid genomen, we komen - we willen - niet meer terug. Ja, we zijn nog in de wereld. De Heer laat ons nog hier om Zijn getuigen te zijn, om in de moeilijkste omstandigheden op Hem te leren vertrouwen, om naar Hem toe te groeien, om Hem in alles te eren. Als we een gemengd leven leiden - zonder de wereld te veroordelen door het kruis, denkt de wereldling dat het eigenlijk niet uitmaakt of je christen bent of niet.

Er gaapt een kloof tussen ons en de wereld en het is niet de bedoeling dat wij die kloof oversteken: we zijn er al overheen gegaan - naar de goede kant! Het kruis staat ertussen, maakte het ons mogelijk om de oversteek te wagen en iedereen uit te dagen ons te volgen - om de Heer Jezus te volgen!